

gosto dogaja, da uporabnikov, ki sicer niso investitorji in s tem tudi ne financirji, izvajalci del sploh ne upoštevajo. Ker niso stranka v postopku, niso povabljeni niti na tehnični prevzem adaptiranih prostorov.

Neodvisni nadzor del mora biti v prid uporabnika.

Obvezna vključenost arhivske inšpekcijske službe pri celotnem projektu. Nedopustno je, da inšpektor za arhivsko gradivo ni povabljen na tehnični pregled objekta, tako kot so npr. zdravstveni, sanitarni, požarni in drugi inšpektorji. Arhivsko gradivo vendarle zahteva specifične pogoje, določene z normativnimi akti.

Smiselnost adaptacij starih stavb v arhivsko skladišče je pogosto vprašljiva. Zlasti so problematične nosilnost stropov in hidroizolacije kletnih in polkletnih prostorov.

Funkcionalnost prostorov se pri novogradnjah lahko povsem prilagodi bodočim uporabnikom in potrebam delovnega procesa, pri adaptacijah pa je končni rezultat le skupek bolj ali manj sprejemljivih kompromisov in prilagoditev obstoječi arhitekturi.

Pri novogradnjah, namenjenih za arhivska skladišča, je potrebno strogo spoštovati pravila gradbene fizike ter uporabljati klasične materiale in tehnike, pri tem pa je treba vedeti, da je taka gradnja kratkoročno dražja, vendar pa se dolgoročno ekološko in ekonomsko izkaže kot upravičena.

Časovna usklajenost del med več uporabniki stavbe bi pripomogla k zmanjšanju podvajajočih se del, nemotenosti delovanja (izpadi elektrike, vklopi alarmov ...).

Ni pomembno, da so dela izvedena v okviru predvidenih finančnih kalkulacij, ampak da so dobro opravljena. Če niso, je treba dokazati napake, najti krivca in ga ustrezno kaznovati.

ADS bo na žgočo problematiko javnost opozoril na tiskovni konferenci.

2. sklep:

Za delovanje strokovnih delovnih skupin je potrebno pripraviti pravno podlago in spodbujati njihovo nadaljnje delo. Potrebno je izdelati ustrezno strategijo razvoja slovenske arhivistike.

3. sklep:

ADS podpira predlog, da bi ob morebitnem sprejetju nove pokrajinske zakonodaje pokrajinski arhivi delovali v okviru pokrajinskih uprav in da bi pri prenosu finančnih sredstev le-ta prenesli na tisto pokrajino, v kateri je sedež regionalnega arhiva.

4. sklep:

ADS podpira ugovor in pripombe k 3. členu predloga določitve plačilnega razreda delovnih mest skupine G in podskupine G2 k aneksu h kolektivni

pogodbi za kulturne dejavnosti v RS sindikata SVIZ, da ni utemeljene osnove, da bi bila delovna mesta v arhivih uvrščena v nižje plačilne razrede kot v muzejih in knjižnicah. Zato predlagamo ustrezen popravek razvrstitve in uskladitev z muzeji in knjižnicami.

5. sklep:

Ker letos mineva 60 let od podpisa mirovne pogodbe z Italijo, je treba ponovno opozoriti na nerešen problem restitucije arhivskega gradiva, ki je po drugi svetovni vojni ostalo v italijanskih arhivih in drugih kulturno-varstvenih ustanovah. Zato komisija za sklepe 23. arhivskega zborovanja predlaga, da s to problematiko ponovno seznanimo Ministrstvo za zunanje zadeve RS in Ministrstvo za kulturo RS ter od njiju zahtevamo, da država Slovenija po ustrezni poti intervenira, da bodo končno rešena tista določila mirovne pogodbe z Italijo, ki zadevajo vračanje arhivskega gradiva in drugih kulturnih dobrin.

6. sklep:

Razpis za aktivno sodelovanje na zborovanju arhivistov je javen. Prijavi se lahko vsakdo, prejete prispevke sprejema in zavrača izvršni odbor ADS. Zato je zaželeno, da se v prid arhivske stroke udeležbe prijavljenih referentov administrativno ne onemogoča.

Mira Hodnik

Zborovanje madžarskih arhivistov, Nyíregyháza, 22.–24. avgust 2007

Zborovanje se je kot v prejšnjih letih začelo z večernim sprejemom za goste iz drugih držav. Prišli so iz Avstrije, Češke, Poljske, Romunije, Slovaške, Srbije, Ukrajine; sam sem se zborovanja udeležil kot predstavnik Arhivskega društva Slovenije. Uvodnim pozdravom in nagovorom so sledili neformalno pomenkovanje in spoznavanje gostov; morda bodo temelj poznejših zvez in sodelovanja.

Tudi začetek prvega delovnega dne zborovanja je bil v znamenju pozdravnih nagovorov. Domače in tuje udeležence so pozdravili županja mesta Nyíregyháza, predsednik županijske skupščine in predsednik Društva madžarskih arhivistov dr. László Szögi. Sledili so kratki nagovori tujih gostov, podelitev nagrad madžarskega društva in skupščina društva.

Delo na zborovanju je potekalo v sekcijah. Prva se je ukvarjala z zaščito arhivskega gradiva. Eden od referentov je predstavil stanje skladišč madžarskih arhivov, torej je bila ena od njihovih tem enaka kot nosilna tema letošnjega slovenskega zborovanja. Tudi teme drugih predavateljev te sekcije so bile v Sloveniji

že izpostavljene: razkisljevanje arhivskih dokumentov in izdelava strategije zaščite arhivskega gradiva.

Druga sekcija je združila referente, ki so govorili o objavljanju arhivskih virov. Predstavili so vprašanja objavljanja izvirnih dokumentov pri raziskovanju domače zgodovine in probleme pri objavljanju plemiških listin ter objavljanje dokumentov arhiva madžarske varnostne službe in županijskih zapisnikov v elektronski obliki. V tej sekciji, ki je sicer imela največ referentov, so govorili še o uporabi arhivskih virov pri pouku lokalne zgodovine, objavljanju pečatov in digitalizaciji zemljevidov fevdalnega obdobja, ki so bili predstavljeni kot pomemben vir za lokalno zgodovino.

V okviru sekcije za informatiko je potekal pogovor s predstavniki podjetij, ki izdelujejo programe za arhive. Referenti so govorili tudi o javnih zbirkah podatkov na internetu, strategiji izdelave podatkovnih baz in standardih, arhivskih vodnikih na internetu in splošnih vprašanjih digitalizacije v arhivih.

Gospodarska sekcija je obravnavala vprašanja financiranja arhivov.

Posebna sekcija je bila namenjena arhivom verskih skupnosti. Predstavljene so bile možnosti in izkušnje v zvezi z raziskovanjem cerkvenih matičnih knjig ter prevzemanjem gradiva verskih skupnosti.

Delu zborovanja kot tujec, ki ne razume madžarščine, seveda nisem mogel slediti. To je velika pomanjkljivost, vendar ob pomanjkanju tehničnih (in prav gotovo tudi denarnih) sredstev tega gostiteljem ne gre prehudo zameriti. Za tuje goste pripravijo poseben program, ki obsega že omenjeni uvodni sprejem, ogled mesta, v katerem je zborovanje, ogled lokalnega arhiva in udeležbo na izletu.

Bojan Himmelreich

77. nemško arhivsko zborovanje, Mannheim, 25.–28. september 2007

Letošnje nemško arhivsko zborovanje je potekalo v Mannheimu (dežela Baden Württemberg). Prireditelj in predavatelj tega največjega evropskega arhivskega kongresa se nas je udeležilo okoli 700 strokovnjakov, po večini iz Nemčije, poleg tega pa zastopniki oziroma delegacije še iz trinajstih drugih, večinoma sosednjih držav. Iz Slovenije smo se zborovanja udeležili: Leopold Mikec Avberšek kot predstavnik Arhivskega društva Slovenije, dr. Vladimir Žumer iz Arhiva Republike Slovenije in mag. Sonja Anžič iz Zgodovinskega arhiva Ljubljana. V spremljevalnem programu zborovanja so nam omogočili tako vodstva po mestu in kulturnih institucijah ter študijske ekskurzije po okolici. Hkrati je v prostorih

kongresnega centra Rosengarten, kjer je potekalo zborovanje, predstavljalo na strokovnem sejmu za arhivsko tehniko "Archivistika" svojo dejavnost in izdelke veliko število podjetij tako s področja elektronske obdelave podatkov, mikrofimanja, digitalizacije, restavracije kot tudi strokovne založbe s publikacijami z arhivistično-zgodovinskega področja. Industrijsko mesto Mannheim z več kot 300.000 prebivalci je drugo največje mesto v deželi Baden Württemberg in je bilo izbrano za kraj zborovanja, ker letos praznuje 400-letnico svojega obstoja.

Glavna tema zborovanja je bila "*Živa spominska kultura za prihodnost*". Spomin, pomnjenje je postalo v nemški javnosti v zadnjih letih namreč zelo pomembno. To zadeva na primer razprave o spomenikih holokavsta v Berlinu in ustanavljanje nešteti lokalnih spominskih krajev za različne zgodovinske prireditve. V zvezi z arhivi se postavlja vprašanje njihove vloge v tej spominski kulturi. Pri raznoliki ponudbi medijev, povezanih z zgodovinskimi temami – bodisi televizijskih produkcij, igranih filmov bodisi romanov – dajejo arhivi zagotovljene avtentične zgodovinske vire in so vendar tudi dejavni v tem družbeno političnem procesu spominjanja. V kakšnem obsegu in na kakšen način je to sploh mogoče, kje je to že uspelo in kakšna prizadevanja bi bila še mogoča oziroma bi morala biti – to je bilo tema diskusije na arhivskem zborovanju. Pri tem je bil govor ne le o zgodovinskem izobraževalnem delu, ampak tudi o temeljnih nalogah arhivov, kot prevzemanje gradiva.

Teme skupnega delovnega zasedanja in zasedanj sekcij ter strokovnih skupin so bile na primer: "*Arhivi kot kraji spomina*", "*Arhivsko spominsko delo v družbenopolitičnem diskurzu*", "*Prevzemanje in varovanje gradiva emigrantov*", "*Funkcije in prihodnost specialnih arhivov*", "*Aktualni projekti digitalizacije v Nemčiji*".

Na otvoritveni slovesnosti, ki jo je vodil predsednik društva nemških arhivarjev in arhivark dr. Robert Kretzschmar (Stuttgart), so udeležence zborovanja pozdravili nadžupan mesta Mannheim dr. Peter Kurz, minister za znanost, raziskovanje in umetnost dežele Baden Württemberg, prof. dr. Peter Frankenberg, ter predstavnik tujih gostov arhivskega zborovanja, dr. John Alban (Norfolk). Otvoritveno predavanje je imela Aleida Assmann (Konstanz); v njem je razložila, da je potrebno razumeti, da so "*arhivi kot skladišče kulturnega spomina*". Po otvoritvenem predavanju je sledil sprejem za vse udeležence zborovanja in sejemске razstavljalce, ki ga je pripravila dežela Baden Württemberg.

Naslednji dan je sledilo prvo skupno delovno zasedanje. Dr. Hermann Rumschöttel (München) je v temeljnem referatu pojasnil naloge arhivov in njihovo pomembno družbenopolitično funkcijo. Za njim je vodja mestnega arhiva v Mannheimu dr. Ulrich Nieß prikazal zgodovino mesta Mannheim, pri tem pa je